

Provincie Zuid-Holland

College van Gedeputeerde Staten

t.a.v. de heer M. Stolk, de heer B. Potjer en mevr. J. Baljeu

Provinciale Staten

t.a.v. de Commissie Klimaat, Milieu en Natuur/ portefeuillehouders landbouw, natuur en water

11 oktober 2021

[REDACTED]
Nationaal Strategisch Plan GLB

Geachte gedeputeerden en leden Provinciale Staten,

Graag vragen wij uw aandacht voor het volgende:

Momenteel legt het ministerie van LNV samen met de provincies de laatste hand aan de wijze waarop het geld van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) in Nederland zal worden besteed, via het Nationaal Strategisch Plan (NSP). De hoofdkeuzes zijn van doorslaggevend belang voor het vormgeven aan de landbouwtransitie en daarmee voor het halen van belangrijke doelen op gebied van water (KRW), bodem, klimaat en biodiversiteit. Wij maken ons grote zorgen of we in Nederland deze doelen gaan behalen. En dan gaat het niet om het behalen van het doel op zichzelf, maar over de grote effecten die dit gaat hebben op de leefomgeving voor mens en dier in onze provincie.

De WUR heeft, in opdracht van het ministerie van LNV en het IPO, onlangs onderzoek gedaan naar drie varianten om het NSP in te vullen. De WUR concludeert dat alleen met een overheveling van 30% naar pijler 2 en een strengere conditionaliteit het mogelijk is om de (inter)nationale afspraken rondom klimaat, water (KRW) en natuur te behalen. Volgens de WUR moet het NSP inzetten op een "omslag van GLB als instrument voor gelijke inkomenssteun per hectare voor alle boeren, naar een GLB dat gebiedsgericht oplossingen biedt voor specifieke opgaven en daarbij de boeren steunt in de gevolgen."

De belangrijkste discussie nu gaat over de overheveling van middelen van pijler 1 naar pijler 2. Gezien de grote opgaven op gebied van klimaat, natuur en water is volgens de WUR een overheveling van minimaal 30% noodzakelijk om de doelen te behalen en daarbij GLB-middelen gebiedsgericht in te zetten. Dit is noodzakelijk om voldoende middelen te genereren om boeren volledig te kunnen compenseren voor extensivering in overgangsgebieden rondom Natura 2000-gebieden (Art. 67), boeren volledig te compenseren voor het verhogen van het waterpeil (Art. 66) veenweiden (en de gebiedsgerichte aanpak kracht bij te zetten), ANLb-regelingen uit te breiden en in Zuid-Holland om oplossingen te financieren die

nodig zijn voor de weidevogelaanpak via Aanvalsplan Grutto. Met name de volledige compensatie op basis van Artikel 66 en 67 is alleen mogelijk met 30% overheveling.

Wij begrijpen uit de voorlopige positiebepaling dat enkele provincies denken dat er slecht 15% overheveling gewenst is en dat de conditionaliteit zo beperkt mogelijk moet zijn, omdat het anders ten koste gaat van het aantal boeren dat landelijk zal deelnemen. Daarnaast wordt er in de voorlopige positiebepaling ook aangegeven af te willen zien van een gebiedsgerichte aanpak. We constateren echter dat deze afweging voor Zuid-Holland zal leiden tot een minder doelmatige besteding van EU middelen, terwijl juist het GLB met bijna 800 miljoen euro per jaar een zeer belangrijk instrument is om de landbouwtransitie te ondersteunen zoals beschreven in het Zuid-Hollandse beleid Vitale Landbouw. Een beperkte overheveling en een lage conditionaliteit zou tot gevolg hebben dat het oplossen van de grote opgaven vanuit andere publieke middelen bekostigd moet gaan worden en dat er onvoldoende middelen beschikbaar zullen zijn om verdere schade aan klimaat, natuur en het water te voorkomen. Hierover maken wij ons grote zorgen.

De urgentie van alle opgaven is groot. We kunnen ons geen NSP veroorloven dat niet bijdraagt aan het oplossen van de stikstofcrisis, het behalen van de klimaatdoelen en de Kaderrichtlijn Water doelen. Wij vragen u daarom alles te doen wat in uw vermogen ligt om de enorme opgaven te kunnen realiseren met inzet van het GLB, en hiertoe een overheveling van minimaal 30% mogelijk te maken. Een toekomstbestendige landbouw kan alleen gerealiseerd worden als de GLB-middelen ingezet worden om boeren te ondersteunen bij de duurzame landbouwtransitie, conform de ambities in het nationaal en provinciaal beleid.

We roepen u daarom op om in uw overleg met de minister van LNV en andere provincies bovenstaand doelbereik te agenderen en samen met ons verder te werken aan het versterken van het maatschappelijk draagvlak voor een duurzame landbouw in Nederland.

Hieronder vindt u een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Provinciaal Ambassadeur Zuid-Holland Natuurmonumenten

Directeur Stichting Het Zuid-Hollands Landschap

Directeur Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland

Nationaal Strategisch Plan (NSP) moet bijdragen aan behalen water- klimaat- en biodiversiteitsdoelen

In de bestuurlijke afspraken over het NSP tussen het ministerie van LNV en de provincies staat: "Het NSP heeft als doel bij te dragen aan de realisatie van nationale en provinciale beleidsprioriteiten, zoals onder meer vastgelegd in de LNV-visie 'Verbonden en Waardevol', het Klimaatakkoord en provinciaal plattelandsbeleid. De ontwikkeling van het NSP zal mede gericht zijn op het behalen van de doelen van onder meer het 6e actieprogramma Nitraatrichtlijn, de Kaderrichtlijn Water, de Vogel- en Habitatrichtlijn en de EU Biodiversiteitsstrategie".

Wageningen University & Research (WUR) heeft, in opdracht van het ministerie van LNV en het IPO, [onderzoek](#) gedaan naar drie verschillende beleidsvarianten om invulling te geven aan het Nederlandse NSP. Zij komen echter tot de conclusie dat alleen in twee van de drie onderzochte varianten het NSP voldoet aan de gestelde internationale en nationale doelen inzake klimaat, natuur en water. Bij de andere variant worden deze doelen niet behaald en moet met additioneel beleid en budget de negatieve effecten gecompenseerd worden. Deze variant komt echter overeen met de in juni gepubliceerde [publieksversie van het NSP](#). Deze publieksversie moet dus aangescherpt worden om te voldoen aan de bestuurlijke afspraken tussen het ministerie en provincies.

De WUR adviseert de GLB-middelen gebiedsgericht in te zetten en 30 procent van het beschikbare budget over te hevelen naar Pijler 2 voor plattelandontwikkeling. Deze overheveling naar Pijler 2 is vereist om effectief gebruik te maken van Art. 66 en 67 van het GLB, de zogenaamde Bergboerenregeling. Met deze regeling kunnen boeren in veenweidegebieden volledig gecompenseerd worden voor peilverhoging, maar kunnen ook boeren in overgangsgebieden volledig gecompenseerd worden voor extensivering. Daarmee krijgt dus ook het zo noodzakelijke brongerichte stikstofbeleid kracht.

De jaarlijkse GLB-gelden van bijna 800 miljoen euro in combinatie met voorgenoemde maatregelen moeten een belangrijke bijdrage leveren aan het behalen van de waterdoelen voor 2027. Provincies zijn samen met het Rijk verantwoordelijk voor de invulling van het definitieve NSP. Gezien de adviezen van de WUR en de bestuurlijke afspraken over de bijdrage van het NSP aan beleidsprioriteiten zouden provincies bij het Rijk moeten aandringen op een overheveling van 30 procent naar Pijler 2.

De WUR schrijft dat het NSP moet inzetten op een omslag van GLB als instrument voor gelijke inkomenssteun per hectare voor alle boeren, naar een GLB dat gebiedsgericht oplossingen biedt voor specifieke opgaven en daarbij boeren steunt in gevolgen. Een randvoorwaarde voor deze gebiedsgerichte maatregelen is dan wel hun bewezen effectiviteit voor klimaat, natuur en waterdoelen en daarom zouden deze maatregelen aan strenge voorwaarden moeten voldoen en altijd getoetst moeten worden op hun milieueffecten.

Het position paper van acht natuur- en milieuorganisaties over het NSP met de verdere aanbevelingen is [hier te vinden](#).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

- – Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland milieufederatie.nl
- – Natuurmonumenten natuurmonumenten.nl
- – Stichting Het Zuid-Hollands Landschap [@zhl.nl](https://zhl.nl)